

Structure data type

ข้อมูลแบบโครงสร้าง

Declaring Structure Types

Creating Structure Variables

Using Structure Variables

Arrays Of Structures

Passing Structures To Function

Self-referential Structures

Linear Linked List

การประกาศข้อมูลแบบโครงสร้าง (Declaring Structure Types)

- การประกาศข้อมูลแบบโครงสร้าง เป็นเพียงการประกาศหรือกำหนดโครงร่างของข้อมูล เพื่อที่จะใช้เป็นชนิดของตัวแปร
- การประกาศข้อมูลแบบโครงสร้าง ทำได้โดยใช้คำเฉพาะ struct โดยมีรูปแบบดังนี้

```
struct ชื่อโครงสร้าง { รายละเอียดของสมาชิกแต่ละตัว };
```

- ตัวอย่าง

```
struct date {  
    int day;  
    int month;  
    int year;  
};  
  
struct student {  
    char id[8];  
    char name[25];  
    int mark;  
    char grade;  
};
```

ข้อมูลแบบโครงสร้าง (structure data)

- ระเบียบข้อมูล (Record) ได้แก่ ฟิลด์หรือเขตข้อมูลตั้งแต่ 1 ฟิลด์ขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันแล้วมีความหมายที่หมายถึงรายละเอียดของสิ่งที่สนใจ เช่น ชื่อ เลขประจำตัว ยอดขายของพนักงาน 1 คน รวมกันเป็นข้อมูลของพนักงานขาย 1 ระเบียบ หรือ 1 เรคอร์ด
- ข้อมูลแบบโครงสร้างหมายถึง กลุ่มของข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน โดยข้อมูลเหล่านี้อาจมีชนิดข้อมูลที่แตกต่างกัน มีชื่อที่ใช้อ้างถึงข้อมูลแต่ละตัวต่างกัน แต่ข้อมูลกลุ่มนี้จะอยู่ภายใต้ชื่อกลุ่มเดียวกัน
- สมาชิกหรือข้อมูลแต่ละตัวในโครงสร้างหนึ่งๆ เปรียบเสมือน เขตข้อมูลในแต่ละระเบียบ นั่นเอง

การสร้างตัวแปรข้อมูลแบบโครงสร้าง (Creating Structure Variables)

- โครงร่างของข้อมูลที่ประกาศ ทำหน้าที่เสมือนเป็น ชนิดข้อมูล
- การประกาศหรือสร้างตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลเป็นแบบโครงสร้าง มีรูปแบบดังนี้
 - struct ชื่อโครงสร้าง รายชื่อตัวแปร;
 - struct ชื่อโครงสร้าง {รายละเอียดของสมาชิกแต่ละตัว} รายชื่อตัวแปร;
 - struct ชื่อโครงสร้าง ตัวแปร = {ค่าคงที่ ที่มีชนิดข้อมูลตรงกับชนิดของแต่ละเขตข้อมูล};
- ตัวอย่าง

```
struct date today, tomorrow;  
struct card {  
    int pips;  
    char suits;  
} x;  
struct date yesterday = {18, 1, 2553};
```

การใช้ตัวแปรข้อมูลแบบโครงสร้าง

(Using Structure Variables)

- การอ้างถึงข้อมูลของตัวแปรแบบโครงสร้าง ต้องอ้างให้ถึงค่าของสมาชิกในโครงสร้างหรือค่าของแต่ละเขตข้อมูล
- โดยใช้ตัวดำเนินการ . (dot)

structure variable . member name

ชื่อตัวแปรแบบโครงสร้าง. ชื่อฟิลด์หรือชื่อเขตข้อมูล

```
struct card {  
    int    pips;  
    char   suits;  
} x;  
  
x.pips = 8;  
x.suits = 'D'; /* สมมติให้ไพ่หน้าข้าวหลามตัด แทนด้วยตัว D */  
printf("x.pips = %d\nx.suits = %c\n", x.pips, x.suits );
```

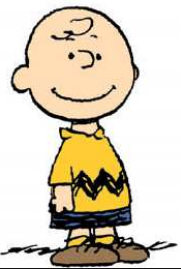
7

จงเขียนโปรแกรมรับรายละเอียดของนักศึกษา
ซึ่งประกอบไปด้วย

- รหัส
- ชื่อ-สกุล
- คะแนน

แล้วแสดงรายละเอียดทั้งหมด พร้อมเกรดที่ควรจะได้
จากคะแนนที่ป้อน

ถ้าคะแนนที่ได้ < 50	ได้เกรด F
50-60	D
61-74	C
75-84	B
85 up	A

ตัวอย่างการอ้างถึงหรือแสดงค่าตัวแปรแบบโครงสร้าง

```
struct card {  
    int    pips;  
    char   suits;  
} x, y;  
  
x.pips = 4;  
puts("Please enter your desired suits"); x.suits  
scanf("%c", &x.suits);  
printf("your card is %c\n", x.suits);  
  
y.pips = x.pips + 8;  
y.suits = x.suits + 3;  
printf("y = {%d, %c} ", y.pips, y.suits);
```

```
#include <stdio.h>  
struct student {  
    char id[10];  
    char name[25];  
    int mark;  
    char grade;  
};  
  
void main () {  
    struct student stu;  
    stu.grade = ' '; /* กำหนดค่าเริ่มต้นให้ฟิลด์เกรดเป็นช่องว่าง */  
    puts("enter student information :");  
    printf("Student ID "); gets(stu.id);  
    printf("      Name : "); gets(stu.name);  
    printf("      mark : "); scanf("%d", &stu.mark);  
    stu.grade =  
        stu.mark < 50 ? 'F' : (stu.mark < 61 ? 'D' : (stu.mark < 75 ? 'C' :  
            (stu.mark < 85 ? 'B' : 'A')));  
}
```

การใช้พอยน์เตอร์ของข้อมูลแบบโครงสร้าง

- การประกาศตัวแปรพอยน์เตอร์ของข้อมูลแบบโครงสร้าง ทำได้ด้วยตนเองเดียวกับการประกาศพอยน์เตอร์ของข้อมูลพื้นฐาน

- struct tag-name * pointer variable;**

- การอ้างถึงข้อมูลสมาชิกของโครงสร้างเมื่อใช้พอยน์เตอร์ ทำได้ 2 วิธี
 - โดยใช้ตัวดำเนินการ ->

Pointer structure variable -> member name

ชื่อตัวแปรพอยน์เตอร์ของโครงสร้าง -> ชื่อฟิลด์หรือชื่อเขตข้อมูล

- ✓ โดยใช้ ตัวดำเนินการ *

(Pointer structure variable) . member name*

(ชื่อตัวแปรพอยน์เตอร์ของโครงสร้าง) . ชื่อฟิลด์หรือชื่อเขตข้อมูล*

- ✓ **struct card x, *p = &x;**

p->pips = 8;

(*p).suits = 'D'; /* สมมติให้ไฟหน้าชาวลามตัด แทนด้วยตัว D */

printf("x.pips = %d\nx.suits = %c\n", (*p).pips, p->suits);

การส่งผ่านค่าข้อมูลแบบโครงสร้างให้กับฟังก์ชัน

- **Call by value:** พารามิเตอร์ของฟังก์ชันอาจจะเป็นข้อมูลเพียงเขต (field) เดียว หรือเป็นข้อมูลทั้งระเบียน ก็ได้

```
void display_stu (struct student x) {
    puts("Student Id : %s\n", x.id);
    puts("    name : %s\n", x.name);
    printf("    mark : %d\n", x.mark);
    printf("    grade : %c\n", x.grade);
}

/* In calling part*/
struct student stu;
display_stu(stu);
```

Example

```
struct student {
    char id[10];
    char name[25];
    int mark;
    char grade;
};

struct student temp, *p=&temp;
temp.grade = 'A';
strcpy(temp.name, "W. Jumpa");
strcpy(temp.id, "2305171");
```

Expression	Equivalent exp.	Conceptual Value
temp.grade	p->grade (*p).grade	char
temp.name		char *
temp.id		
(*p).id		

การส่งผ่านค่าข้อมูลแบบโครงสร้างให้กับฟังก์ชัน

- **Call by reference**

```
void input_stu (struct student *x) {
    printf ("Student ID "); gets (x->id);
    printf ("    Name : "); gets(x->name);
    printf ("    mark : "); scanf("%d", &x->mark);
    x->grade = ' ';
}

void main () {
    struct student stu;

    input_stu(&stu);
    display_stu(stu);
}
```

โครงสร้างของข้อมูลแบบโครงสร้าง

- สมาชิกของข้อมูลแบบโครงสร้าง อาจมีชนิดข้อมูลเป็นแบบโครงสร้างได้

```
struct date {
    int day;
    int month;
    int year;
};

struct student {
    char id[10];
    char name[25];
    struct date birthdate;
    struct date registration;
    float gpa;
} stu, temp;

stu.birthdate.day = 14;
stu.birthdate.month = 12;
scanf("%d/%d/%d", &stu.registration.day, &stu.registration.month,
    &stu.registration.year);
```

13

การส่งผ่านค่าข้อมูลแบบโครงสร้างให้กับฟังก์ชัน

```
void display_stu (struct student x) {
    printf("Student Id : %s\n", x.id);
    printf("    name : %s\n", x.name);
    printf("  birthdate : %0d/%0d/%0d\n", x.birthdate.day,
                                                x.birthdate.month, x.birthdate.year);
    printf("registration : %0d/%0d/%0d\n", x.registration.day,
                                                x.registration.month, x.registration.year);
    printf("  grade : %.2f\n", x.grade);
}

:

struct student stu;
display_stu(stu);
```

14

การส่งผ่านค่าข้อมูลแบบโครงสร้างให้กับฟังก์ชัน

- Call by reference**

```
void input_stu (struct student *x) {
    gets(x->id);
    gets(x->name);
    scanf("%d/%d/%d", &x->birthdate.day,
                                &x->birthdate.month, &x->birthdate.year);
    scanf("%d/%d/%d", &x->registration.day,
                                &x->registration.month, &x->registration.year);
    x->grade = 0.0;
}

void main () {
    struct student stu;
    input_stu(&stu);
    display_stu(stu);
}
```

15

แถวลำดับของข้อมูลแบบโครงสร้าง

- การประกาศตัวแปรชุดที่มีสมาชิกเป็นข้อมูลแบบโครงสร้าง ทำได้ด้วยการนำองเดียวกับการประกาศตัวแปรชุดของข้อมูลพื้นฐาน

```
struct card c, deck[52];
```

```
#define heart    'A'
#define diamond 'D'
:
deck[0].pips = 1;
deck[0].suits = diamond;
```

```
for (i = heart; i <= diamond; i++)
    for (j = 0; j < 13; j++) {
        deck[(i-heart)*13 + j].pips = j+1;
        deck[(i-heart)*13 + j].suits = i;
    }
```

16

การอ้างอิงข้อมูลแบบโครงสร้างที่กำลังประกาศ

Self-referential structures

```
struct node {
    int data;
    struct node * next;
} x, y, z;
```

x.data = 1;

y.data = 2;

z.data = 3;

x

y

z

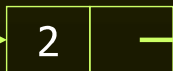
x.next = &y;

y.next = &z;

z.next = NULL;

x

y

z

Linear Linked List (cont.)

Dynamic release

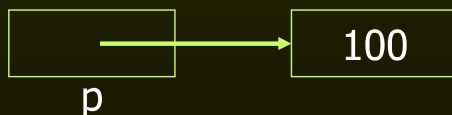
- free()
- ทำหน้าที่คืนเนื้อที่ในหน่วยความจำที่ถูกจัดสรรโดย malloc() ให้กับระบบ
- Include : <alloc.h> และ <stdlib.h>
- Prototype : void * free(void *);
- Argument : พอยน์เตอร์ของเนื้อที่ที่ถูกจัดสรรโดย malloc()
- Return : void ไม่มีการส่งค่ากลับ

int *pi;

pi = malloc(sizeof(int));

*pi = 100;

free(pi);

Linear Linked List

Dynamic allocation

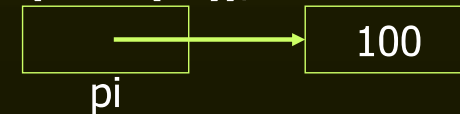
malloc()

- ฟังก์ชันนี้ ทำหน้าที่จัดสรรเนื้อที่ในหน่วยความจำที่ละบล็อคให้กับตัวแปร
- Include : <alloc.h> และ <stdlib.h>
- Prototype : void * malloc(size_t);
- Argument : จำนวนไบต์ที่ต้องการรับการจัดสรร
- Return : a pointer to a void if successful, Null if not.

int *pi;

pi = malloc(sizeof(int));

*pi = 100;

ตัวอย่าง สร้างลิงคีสต์

```
#include <stdio.h>
#include <alloc.h>
#include <stdlib.h>
```

```
struct node {
    char data;
    struct node * next;
};
```

```
void main () {
    struct node *p;
```

```
p = malloc(sizeof(struct node));
```

```
p->data = 'H';
```

```
p->next = malloc(sizeof(struct node));
```

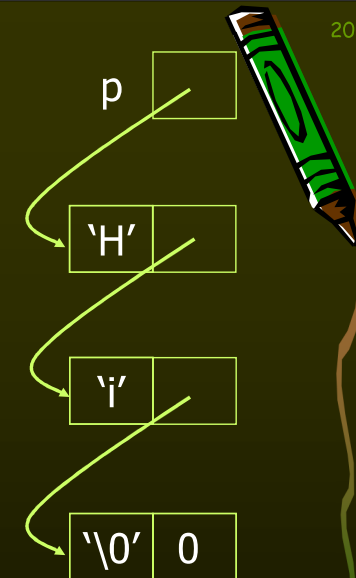
```
p->next->data = 'i';
```

```
p->next->next = malloc(sizeof(struct node));
```

```
p->next->next->data = '\0';
```

```
p->next->next->next = NULL;
```

```
}
```


Renaming type name with typedef

- typedef ชื่อชนิดข้อมูลเดิม ชื่อชนิดข้อมูลใหม่

21

Unions

- union** หมายถึง กลุ่มของตัวแปรต่างชนิดกัน แต่ใช้เนื้อที่หน่วยความจำเดียวกัน
- ตัวแปรที่เป็น **union** จะสามารถเก็บค่าข้อมูลต่างชนิดกันในพื้นที่หน่วยความจำเดียวกัน
- โครงสร้างแบบนี้ต้องระบุหรือประกาศไว้ก่อนใช้ เพื่อที่ตัวแปลภาษาจะได้ทราบว่า พื้นที่นั้นจะเก็บข้อมูลชนิดใดบ้าง
- รูปแบบการประกาศ

```
union tag-name { share space member list };  
  
ตัวอย่าง  
union u_sample {  
    char c_value;  
    int i_value;  
    long l_value;  
};
```

22

การประกาศตัวแปรให้เป็น union

- รูปแบบการประกาศ

```
union tag-name variable-list;
```

- ตัวอย่าง

```
union u_sample x;
```

- การประกาศตัวแปรพร้อมระบุการเป็น union

```
union tag-name {share space member list } variable-list;
```

```
union u_sample {
```

```
    char c_value;
```

```
    int i_value;
```

```
    long l_value;
```

```
} x, u;
```

- การใช้เนื้อที่ในหน่วยความจำ คอมไพเลอร์จะสำรวจไว้เท่าขนาดของข้อมูลที่ใหญ่ที่สุด

23

การอ้างถึงหรือเรียกใช้ตัวแปรแบบ union

- รูปแบบ

```
union-variabl . member-name
```

- ตัวอย่าง

```
union u_sample {
```

```
    char c_value;
```

```
    int i_value;
```

```
    long l_value;
```

```
} x, u;
```

```
x.c_value
```

```
x.i_value
```

```
x.l_value
```

24

ตัวอย่าง

- การใช้ union พบได้บ่อยๆ ได้แก่การให้ union เป็น สมาชิกหนึ่งในข้อมูลแบบโครงสร้าง เช่น

```
struct tab {  
    char *name;  
    int type;  
    union {  
        int i;  
        float f;  
        char c;  
    } data;  
} table;  
table.data.c = '0';  
printf("table.data.i = %d\n", table.data.i);
```

25

```
#include <stdio.h>
```

```
void main() {  
    union share {  
        char ch;  
        int i;  
        char str[10];  
    } var;  
    printf("Size of union var is %d\n", sizeof(var));  
    var.ch = '#'; printf("%c ", var.ch);  
    var.i = 57; putchar(var.ch);  
    puts(var.str);  
}
```

ผลจากการรันโปรแกรมจะได้
Size of union var is 10

99

■ ← cursor

26